

GAZDASÁGI HAVI TÁJÉKOZTATÓ

2025

JANUÁR

A GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET AKTUÁLIS ELEMZÉSEIRŐL

- » Rehabilitációs foglalkoztatás Magyarországon
- » Ingázás
- » Nemzetközi tendenciák

Készítette

Bacsák Dániel, elemző
Makó Ágnes, elemző
Kása Richárd, elemző

Kutatásvezető:

Molnár Endre Mihály,
szakmai igazgató

2025. január 13.

TARTALOM

02

REHABILITÁCIÓS FOGLALKOZTATÁS

A cégek 21%-a foglalkoztat megváltozott munkaképességű személyt

[LINK](#)

08

MUNKÁBA JÁRÁS, INGÁZÁS

A vállalatok 60%-a foglalkoztat ingázó munkavállalókat

[LINK](#)

13

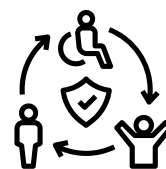
NEMZETKÖZI TENDENCIÁK

Enyhe javulás látható az adatokban

[LINK](#)

REHABILITÁCIÓS FOGLALKOZTATÁS MAGYARORSZÁGON

2025. JANUÁR

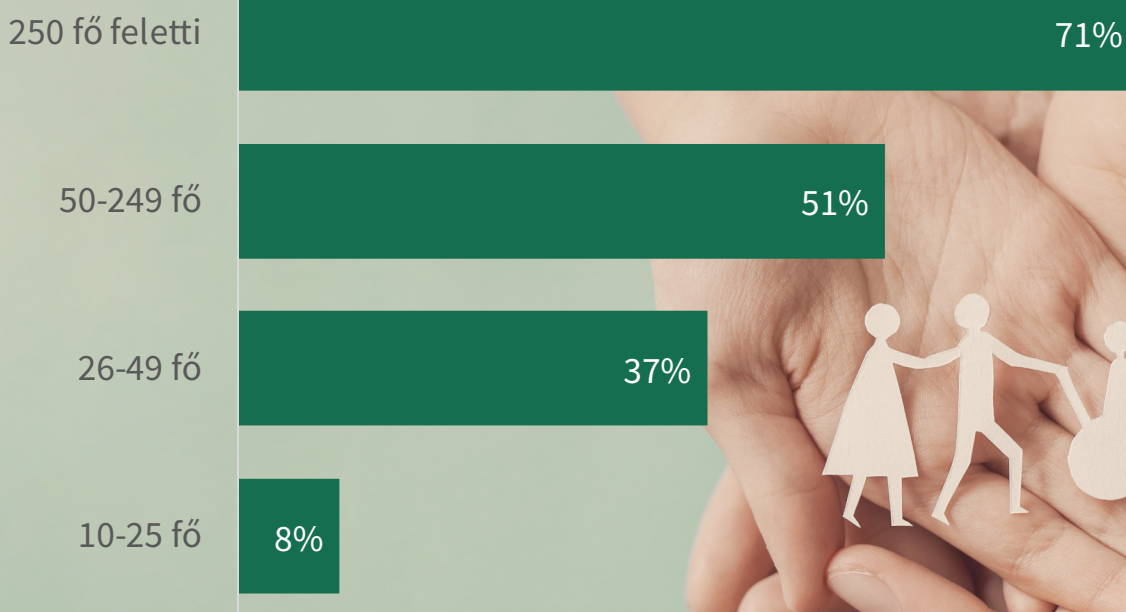
A cégek
21%-a
foglalkoztat megváltozott
munkaképességű
személyt

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) elemzésében a Magyarországon működő vállalkozások megváltozott munkaképességű (a továbbiakban MMK) személyek nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatásával kapcsolatos tapasztalatait vizsgálja. Az elemzésünkben szereplő adatok a GVI 2024. őszi „Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis” kutatásából származnak, mely során 4661 hazai, legalább 10 főt foglalkoztató, versenyszférához sorolható vállalkozást kérdeztünk.

A cégek alig egyötöde (21%) foglalkoztat legalább egy fő MMK személyt, ez az arány pedig nagymértékben függ a vállalat méretétől. Míg a 10–25 fős – tehát a rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alól eleve mentesülő – cégek esetében ez az arány csupán 8 százalék, addig a 26–49 fős vállalkozásoknál már 37 százalék, az 50–249 fős vállalatoknál 51 százalék, a 250 fő feletti nagyvállalatoknál pedig 71 százalék, azaz a foglalkoztatotti létszám növekedésével párhuzamosan nő az MMK személyek foglalkoztatásának esélye.

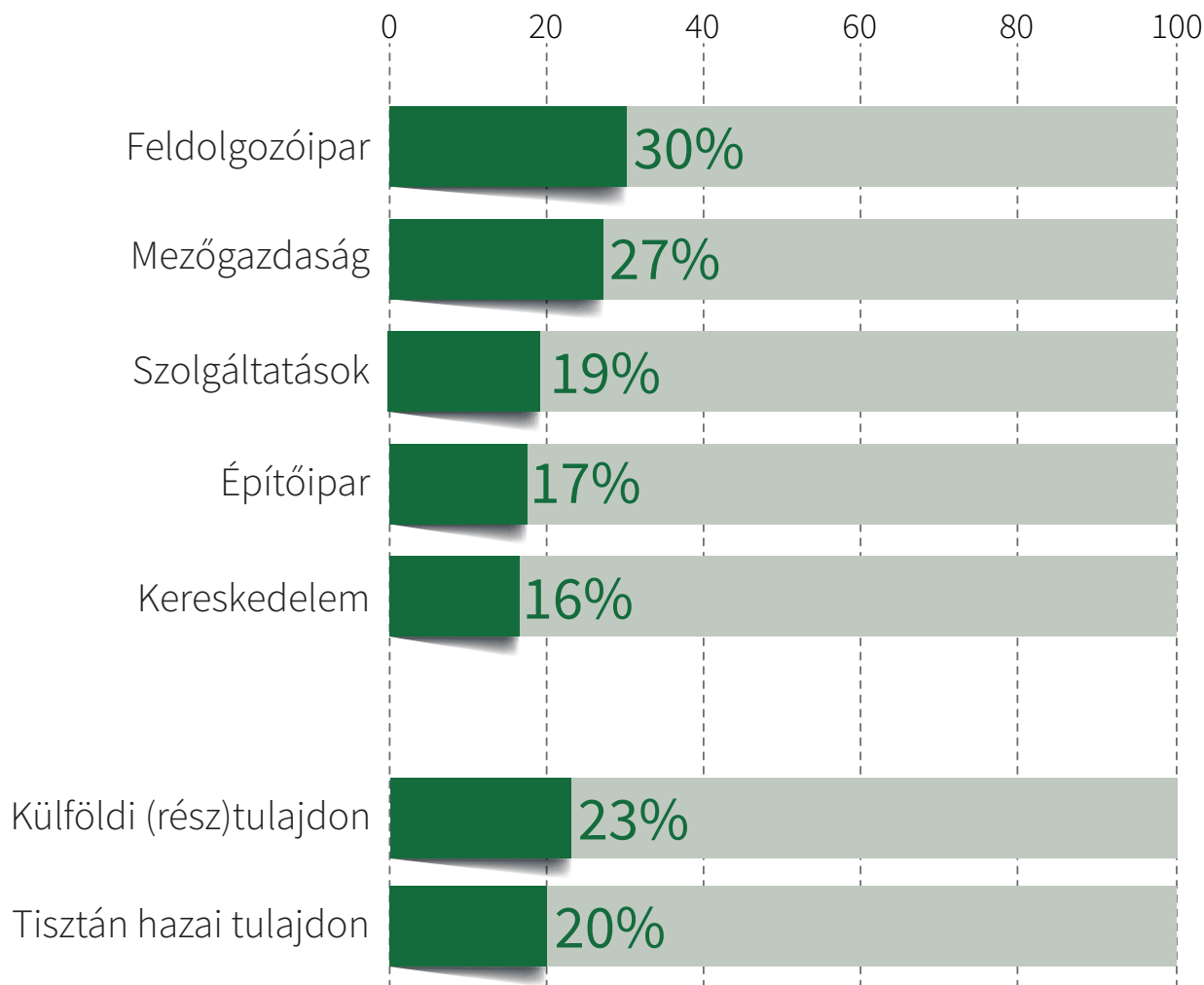
Ha az adatokat gazdasági ágazatonként vizsgáljuk, szintén szignifikáns eltérés tapasztalható. Vállalati szinten leginkább a feldolgozóiparban és a mezőgazdaságban jellemző a rehabilitációs foglalkoztatás (30, illetve 27 százalék), utána következnek a szolgáltatások (19 százalék), majd az építőipar (17 százalék) és a kereskedelem (16 százalék).

Tulajdonszerkezet szerint jól látható, hogy – szintén vállalati szinten – a külföldi (rész)tulajdonban lévő vállalkozások valamivel nagyobb valószínűséggel vesznek részt a rehabilitációs foglalkoztatásban, mint a tisztán hazai cégek, ugyanakkor ez szerkezeti okokkal is magyarázható, hiszen a külföldi (rész)tulajdonú vállalkozások jellemzően nagyobb létszámúak.

A 10–25 fős – tehát a rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alól eleve mentesülő – cégek esetében ez az arány csupán 8 százalék

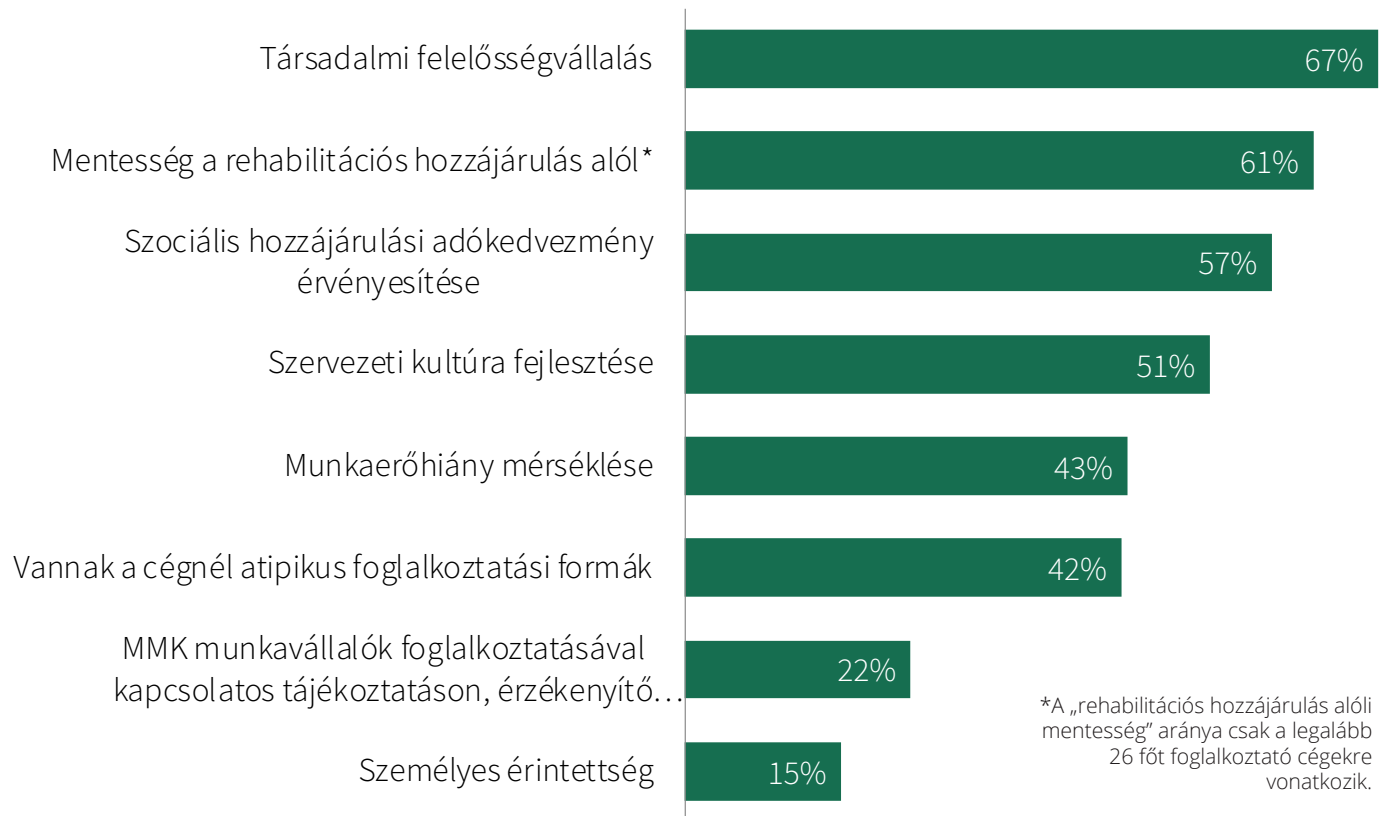
Becslésünk szerint a legalább 10 fős, versenyszférához sorolt (és nem akkreditált) cégeknél foglalkoztatottak mindösszesen 1,2 százaléka megváltozott munkaképességű. Ez jelentősen alacsonyabb arányszám, mint amekkora a megváltozott munkaképességűek számából – a KSH immáron lassan öt évvel ezelőtti adatai szerint közel 500 ezer fő – következne, jelentős részük azonban jelenleg gazdaságilag inaktív.

A rehabilitációs foglalkoztatásban rejlő munkaerőpiaci tartalékról árulkodik, hogy 2023-ban a rehabilitációs hozzájárulásból a központi költségvetésbe befolyt bevétel (mintegy 164 milliárd forint) alapján – ugyanebben az évben a hozzájárulás összege 2.088.000 Ft/fő/év volt – még 78,5 ezer fő MMK munkavállaló hiányzott a vállalkozásoknak előírt kötelező foglalkoztatási szint eléréséhez.

1. ábra

Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának aránya vállalati szinten gazdasági ágazat és tulajdonszerkezet szerint, %

Forrás: GVI 2025

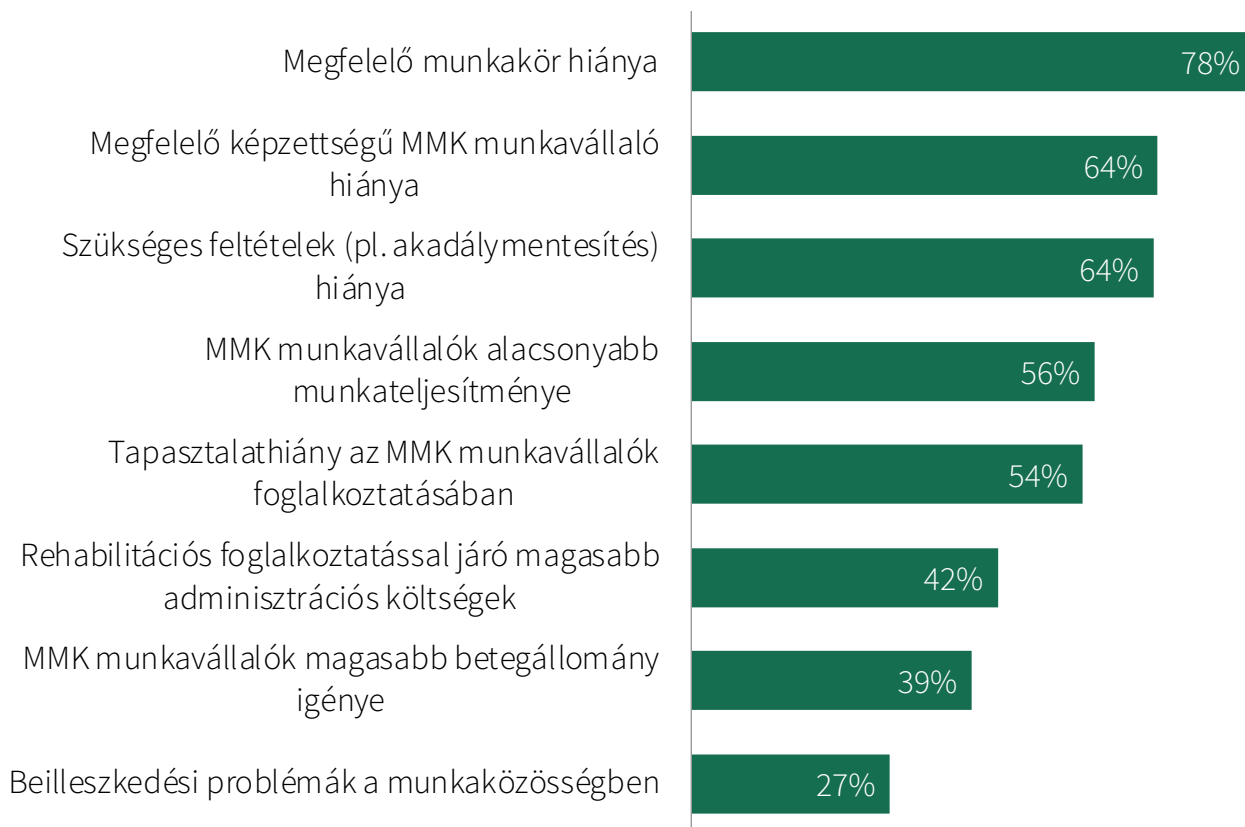

2. ábra

Megváltozott munkaképességű munkavállalók jelenlegi foglalkoztatását motiváló tényezők,
%

Forrás: GVI 2025

Azokat a cégeket, amelyek saját bevallásuk szerint foglalkoztatnak MMK munkavállalókat, megkérdeztük arról, hogy ebben milyen tényezők játszanak fontos szerepet. A társadalmi felelősségvállalást 67 százalékkal, a rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alóli mentességet (a 25 fő feletti cégek esetében) 61 százalékkal, a szociális hozzájárulási adókedvezmény érvényesítését pedig 57 százalékkal nevezte meg fontos motivációs tényezőnek. A szervezeti kultúra fejlesztését (51 százalék) a cégek mintegy fele jelölte meg, a munkaerőhiány mérséklését (43 százalék) és a cégnél már meglévő atipikus foglalkoztatási formákat (42 százalék) valamivel kevesebb mint a felük. Legkevésbé az MMK munkavállalók foglalkoztatásával kapcsolatos tájékoztatáson, érzékenyítő tréningen való részvétel (22 százalék) és a személyes érintettség (pl. családtag betegsége, vonatkozó szakmai tanulmány) (15 százalék) játszik szerepet.

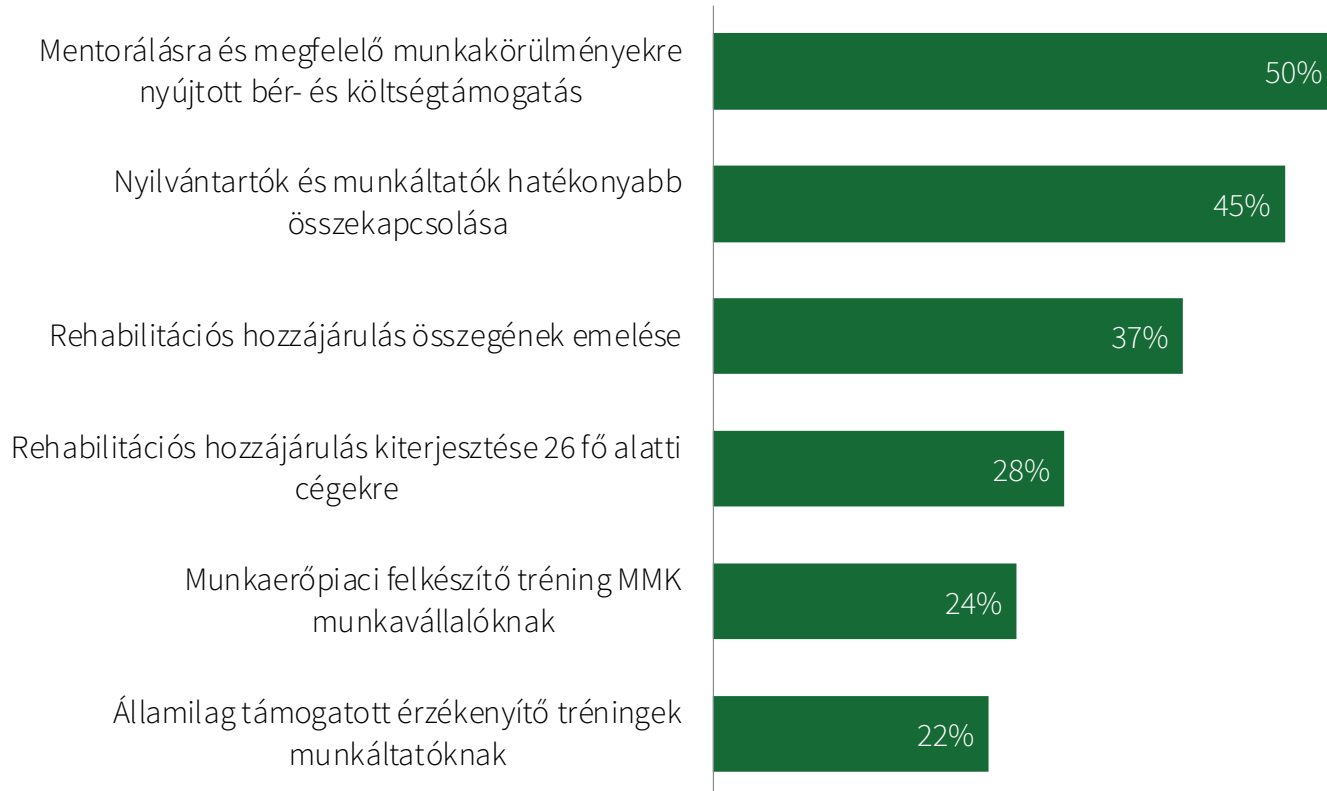

3. ábra

Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatását akadályozó tényezők, %

Forrás: GVI 2025

Az MMK munkavállalókat nem foglalkoztató vállalkozásoktól 2022 őszén kérdeztük meg ennek okait. Akkor a cégek több mint háromnegyede (78 százalék) jelölte meg okként a megfelelő munkakör hiányát, és mintegy kétharmaduk (64–64 százalék) véli úgy, a rehabilitációs foglalkoztatáshoz szükséges feltételek (pl. akadálymentesítés, mentor) és a megfelelő képzettségű MMK munkavállalók is hiányoznak hozzá. A cégek valamivel több mint fele, 56 százaléka gondolta azt, hogy alacsonyabb az MMK munkavállalók munkateljesítménye, de hasonló arányban (54 százalék) számoltak be arról is, hogy nincsen elegendő tapasztalatuk a rehabilitációs foglalkoztatást illetően. Megjegyzendő, hogy a mezőgazdasági cégek a többi ágazattal összehasonlítva jelentősen alacsonyabb arányban jelölték meg az összes tényezőt.

4. ábra

Megváltozott munkaképességű munkavállalók jövőbeli foglalkoztatását segítő tényezők, %

Forrás: GVI 2024

A 2024. őszi felmérés során teljes mintában vizsgáltuk, hogy a vállalkozások szerint mely intézkedések segítenék elő azt, hogy a jelenleginél több MMK munkavállalót foglalkoztassanak. A rehabilitációs foglalkoztatás esetén igénybe vehető adókedvezmény emelését említették a cégek a legnagyobb arányban (55 százalék), nem sokkal maradt el tőle a mentorálásra és a megfelelő munkakörülményekre nyújtott bér- és költségtámogatás (50 százalék), a harmadik helyen pedig az MMK munkavállalókat nyilvántartó szervezetek és a munkáltatók hatékonyabb összekapcsolása (45 százalék) áll. A rehabilitációs hozzájárulás összegének emelését a (25 fő feletti) vállalatok mintegy 37 százaléka tartaná ösztönző tényezőnek, míg a hozzájárulás kiterjesztését a 26 fő alatti cégekre a (26 fő alatti) cégek 28 százaléka. Az MMK munkavállalók munkaerőpiaci felkészítő tréningjeit a vállalatok alig egyharmada (30 százalék), az államilag támogatott érzékenyítő tréningeket pedig kevesebb mint negyede (22 százalék) tartaná jelentős segítségnek.

02

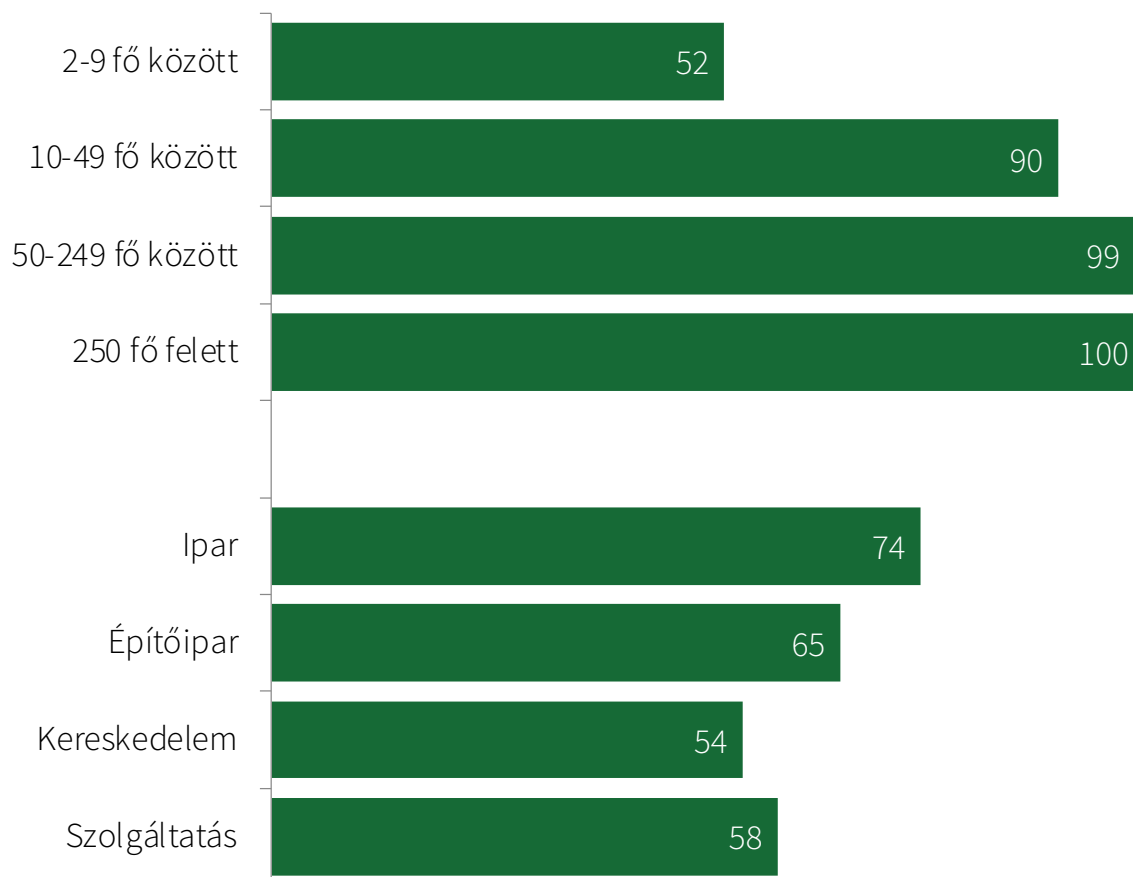
AZ INGÁZÓ ÉS HELYBEN LAKÓ MUNKAVÁLLALÓK KÖZLEKEDÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

2025. JANUÁR

A vállalatok
60%-a
foglalkoztat ingázó
munkavállalókat

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet 2024. októberi konjunktúravizsgálata során azt kutatta, hogyan támogatják a legalább két főt foglalkoztató vállalkozások a munkavégzés helyszínétől eltérő településen lakó, valamint a helyben lakó munkavállalóikat. A kutatás 2102 hazai vállalkozást érintett, az eredmények reprezentatívnak tekinthetők a vállalkozások gazdasági ágak és létszámkategóriák szerinti megoszlására vonatkozóan.

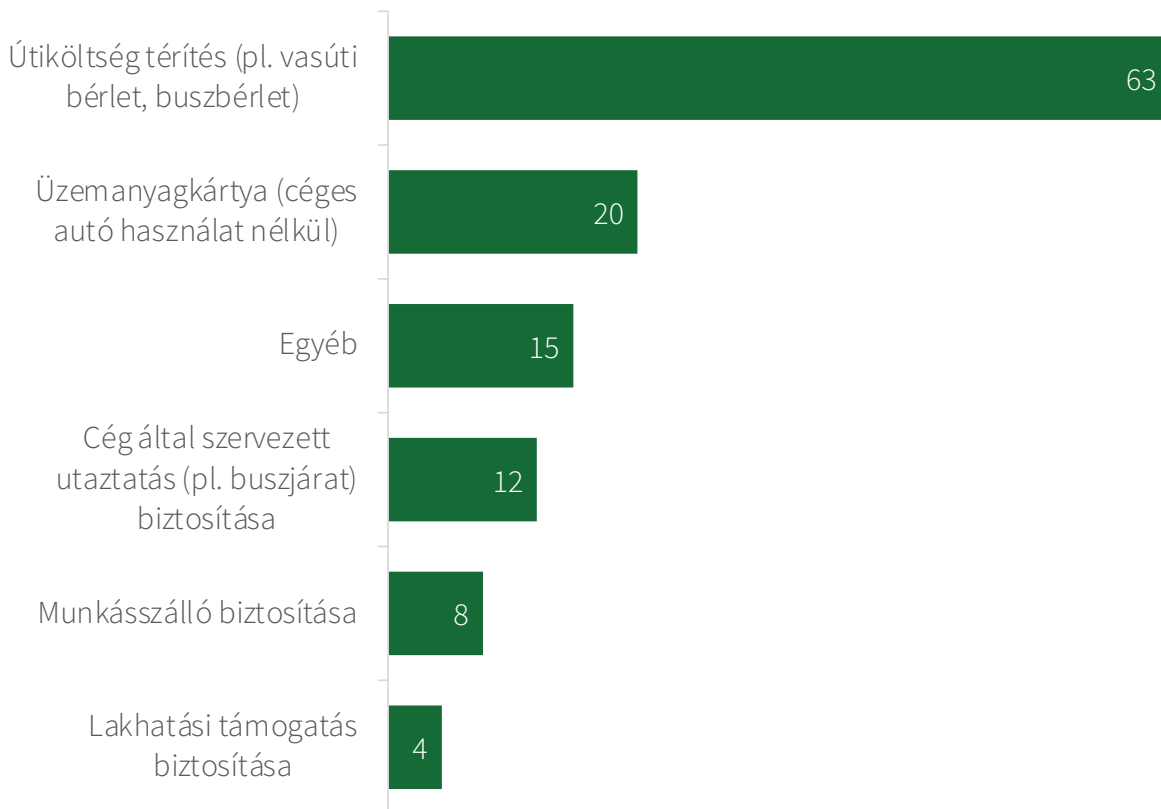

Az eredmények alapján a vállalatok 60%-a foglalkoztat ingázó munkavállalókat, azonban jelentős eltérések mutatkoznak a cégméret és az ágazat szerint. A kisebb, 2–9 fős vállalkozásoknál ez az arány 52%, míg a 10–49 fős cégeknél 90%, az 50 főnél nagyobb vállalatoknál pedig szinte mindenhol jelen van az ingázók alkalmazása. Az ipari vállalatok körében 74%-os az ingázó munkavállalókat foglalkoztatók aránya, az építőiparban ez az érték 65%, a szolgáltatások területén 58%, a kereskedelemben pedig 54%. A részben vagy döntően exportáló vállalkozások körében az ingázók alkalmazása gyakoribb (77–78%), mint a kizárólag hazai piacra termelőknél (55%). Hasonló különbségek tapasztalhatók a tulajdonosi háttér szerint: a külföldi (rész)tulajdonú vállalatok 100%-a alkalmaz ingázókat, míg a tisztán hazai tulajdonúaknál ez az arány 59%.

5. ábra

Az ingázó munkavállalókat foglalkoztató vállalatok aránya létszámkategóriánként és gazdasági ágak szerint %

Forrás: GVI 2025

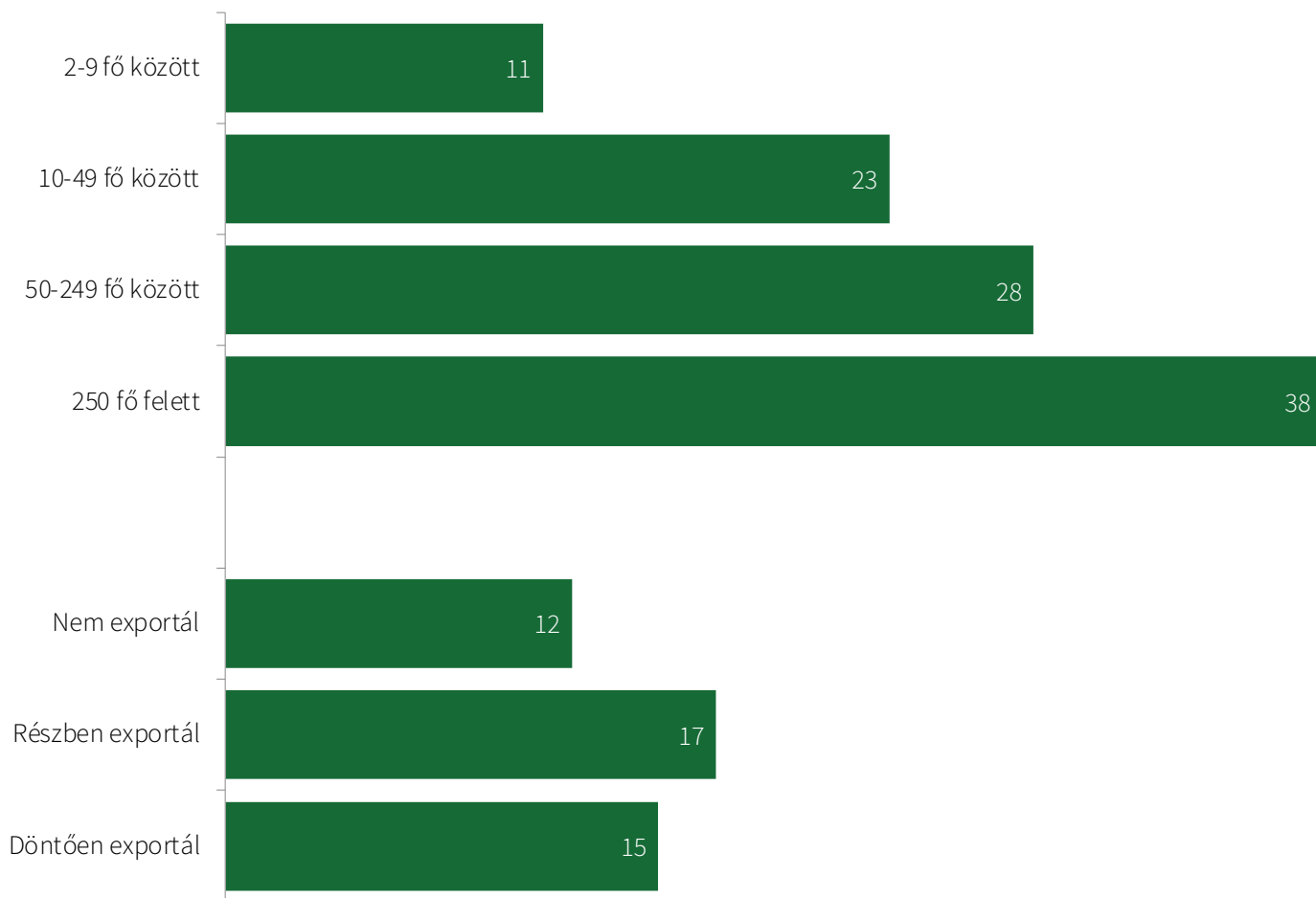
Az ingázók támogatására leggyakrabban alkalmazott eszköz az útiköltség-térítés, amelyet a cégek 63%-a biztosít. Az üzemanyagkártyát cégesautó-használat nélkül 20%, a szervezett utaztatást 12% alkalmazza. A munkásszállók és a lakhatási támogatások sokkal ritkábbak, előbbit 8%, utóbbit mindössze 4% említette. A nagyobb vállalatok jóval nagyobb arányban alkalmazzák az említett támogatási formákat. Például az útiköltség-térítés az 50 főnél nagyobb cégek 94%-ára jellemző, míg a legkisebb cégeknél ez csak 54%.

A helyben lakó munkavállalók támogatása ritkább, mint az ingázóké. A cégek mindössze 14%-a téríti a helyi tömegközlekedési bérleteket, 12%-uk ösztönzi a kerékpáros munkába járást. Egyéb támogatási formák, mint például a céges autók biztosítása vagy a közösségi autómegosztás, szintén alacsony arányban fordulnak elő. A nagyobb vállalatok ebben az esetben is aktívabbak: a 250 főnél többet foglalkoztatók 38%-a téríti a helyi közlekedést, míg a legkisebb cégek esetében ez az arány 11%.

6. ábra

Az ingázó munkavállalók támogatására szolgáló eszközöket alkalmazó vállalatok aránya %

Forrás: GVI 2025

Az elemzésből kitűnik, hogy a támogatási eszközök eloszlását alapvetően a vállalat mérete, exportorientáltsága és tulajdonosi háttere határozza meg. A nagyobb, külföldi tulajdonú és exportorientált vállalatok aktívabban támogatják munkavállalóikat mind helyi, mind távolsági közlekedés terén. Az adatok arra is utalnak, hogy ezek az eszközök kevésbé a dolgozók igényeihez, mint inkább a munkáltatók lehetőségeihez igazodnak. Emellett a támogatási formák ágazati sajátosságai is figyelemre méltóak. Az ipari cégek jellemzően útiköltség-térítést nyújtanak, míg az építőiparban a munkásszálló és a dolgozói utaztatás aránya magasabb. Az exportorientált vállalatok körében az üzemanyagkártya használata és a lakhatási támogatás szintén kiemelkedő. Ezzel szemben a helyben lakók támogatása kevésbé ágazatspecifikus, de a nagyobb cégeknél általában több lehetőség érhető el.

Az azonos településen élő munkavállalók esetében a leggyakoribb támogatási eszköz a helyi tömegközlekedési bérletek térítése, amely leginkább a nagyvállalatokra jellemző. A kerékpáros munkába járás ösztönzése is kiemelkedő azoknál a cégeknél, amelyek környezettudatosabb megoldásokat preferálnak. Az ipari vállalatok ebben a tekintetben is élen járnak.

7. ábra

Az azonos településen élő munkavállalók munkahelyre jutását helyi tömegközlekedési bérlet térítésével támogató vállalatok aránya létszámkategóriánként és exporthányad szerint %

Forrás: GVI 2025

Összességében elmondható, hogy a közlekedési támogatások rendszere alapvetően a munkáltatók erőforrásaitól függ, de egyértelmű különbségek figyelhetők meg az ágazati sajátosságok és a cégméret tekintetében. Az ingázók támogatása sokkal inkább előtérben van, mint a helyben lakóké, ami azt is mutatja, hogy a távolabbról érkező munkavállalók bevonása fontosabb szerepet játszik a munkaerőpiacon.

Az ingázók és helyben lakók támogatására vonatkozó részletek tehát jól tükrözik, hogy a nagyvállalatok jelentősen aktívabbak, mint a kisebbek, és az exportorientált cégek szintén nagyobb hangsúlyt helyeznek ezekre az eszközökre. Mindazonáltal a helyi és távolsági közlekedés támogatásában rejlő különbségek megmutatják, hogy az eltérő méretű és célú vállalatok prioritásai eltérőek lehetnek. Ez arra utal, hogy a jövőbeli intézkedésekben érdemes figyelembe venni ezeket az eltéréseket, hogy a támogatási rendszerek minden vállalatípus számára megfelelően hozzáférhetőek legyenek.

AZ INGÁZÓK JELENTŐS ARÁNYA

A vállalkozások 60%-a foglalkoztat ingázókat, és a nagyobb cégeknél ez szinte általános.

FŐ TÁMOGATÁSI FORMA

Az útiköltség-térítés (63%) a leggyakoribb, míg egyéb támogatások (pl. üzemanyagkártya, szervezett utaztatás) ritkábbak.

A HELYIEK KEVESEBB TÁMOGATÁST KAPNAK

A helyi munkavállalók közlekedési támogatása ritkább, leginkább bérléttérítés és kerékpáros ösztönzés formájában.

A CÉGEK LEHETŐSÉGEI A MEGHATÁROZÓ

Nem a dolgozók igényei, hanem a vállalatok mérete és gazdasági ereje befolyásolja a közlekedési támogatásokat.

A nagyobb és exportáló cégek több támogatást nyújtanak – Külföldi tulajdonú és exportorientált vállalatok szélesebb körben segítik az ingázókat.

03

NEMZETKÖZI TENDENCIÁK

2025. JANUÁR

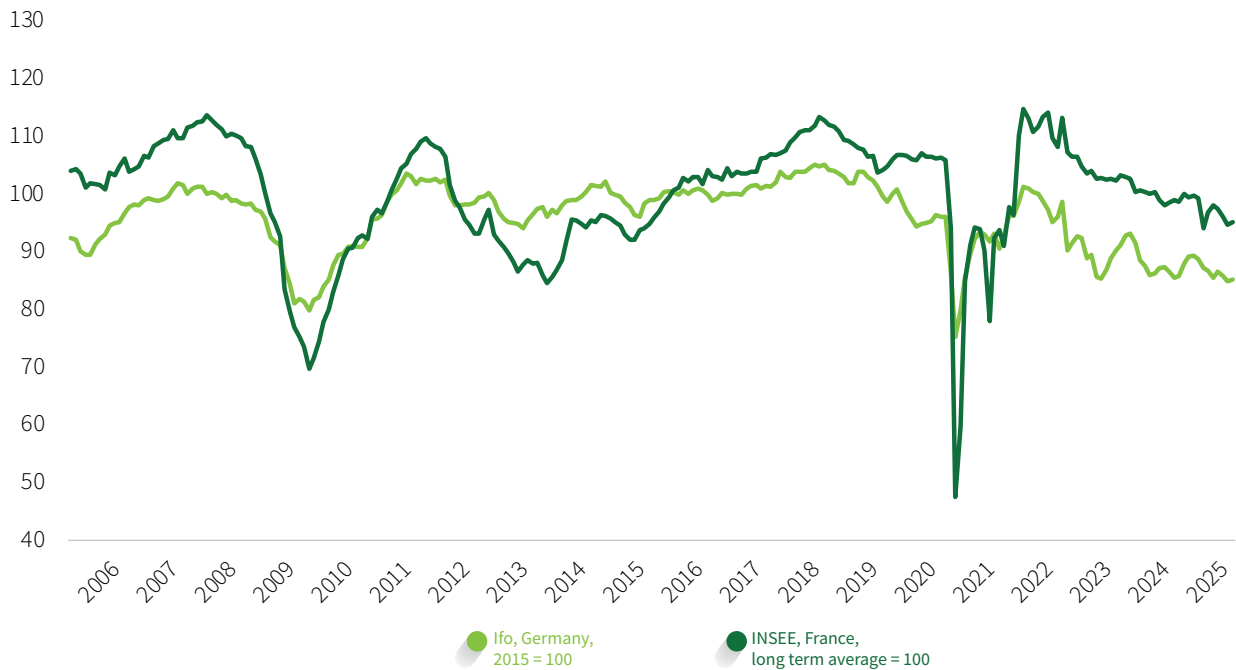
		Tényadat	Várakozások	Előző időszak
Németország	Munkanélküliségi ráta	6,2%	6,2%	6,1%
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	45,0	46,0	42,5
	IFO üzleti bizalmi index ¹	85,1	84,2	84,7
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	95,0		94,5
Európai Unió	ESI gazdasági hangulatindex ³	95,8		94,7
USA	Munkanélküliségi ráta	4,0%	4,4%	4,1%
	CB fogyasztói bizalmi index	104,1	105,7	109,5
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	50,9	51	49,2
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	50,1	50,5	50,5

¹ <https://www.ifo.de/en/survey/ifo-business-climate-index-germany>

² <https://www.insee.fr/en/statistiques?debut=0&theme=30&conjoncture=23>

³ https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/business-and-consumer-surveys/latest-business-and-consumer-surveys_en

További adatok forrása: <https://www.bloomberg.com/markets/economic-calendar>

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke az előző havi enyhe javulás után újra kismértékű javulást mutat 2025 elején. Az indikátor a jelenlegi üzleti helyzet megítélésének enyhe javulását és a jövőbeni üzleti helyzettel kapcsolatos várakozások kis mértékű romlását mutatja 2024 végéhez képest. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index értéke kis mértékben javult 2025 év elejére. A feldolgozóipari cégek üzleti bizalmában enyhe visszaesés tapasztalható, minden más szektorban stagnálás vagy enyhe javulás látható.

Az európai uniós (a tagállamok üzleti és fogyasztói bizalmi indexét összesítő) ESI gazdasági hangulatindex értéke januárban kis mértékű javulást mutat. A német feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) enyhén növekedett. A munkanélküliségi ráta lényegében továbbra is stagnál. Az amerikai CB fogyasztói bizalmi index értéke kissé visszaesett januárban. Az feldolgozóipari PMI értéke mind az Egyesült Államokban, mind Kínában enyhe csökkenést mutat. Az amerikai munkanélküliségi ráta januárban 0,1 százalékponttal csökkent.

8. ábra

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján, 2005. január – 2025. január

Forrás: www.ifo.de,
www.insee.fr

KAPCSOLAT

MKIK GVI
1054 Budapest, Szabadság tér 7.
Tel: 1/235-05-84
e-mail: gvi@gvi.hu
Internet: <http://www.gvi.hu>

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: *Gazdasági Havi Tájékoztató*,
2025. január 13., Budapest